

Nr 201

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa kostnader i samband med Sveriges anslutning till Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA).

(1:a avd.)

I propositionen nr 186 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 28 oktober 1960, föreslagit riksdagen dels att till Bidrag till Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under tredje huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kronor, dels att bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för utrikesförvaltningen gällande personalförteckningen som följer av förberörda statsrådsprotokoll, dels ock att medgiva, att de i avlöningsstaten för utrikesförvaltningen för budgetåret 1960/61 upptagna anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie diplomatisk och konsulär samt administrativ personal må för tillgodoseende av nyssnämnda personalbehov överskridas med högst 50 000 kronor.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag påpekade ministern för utrikes ärendena (III ht s. 4), att EFTA:s tillkomst syntes medföra administrativa kostnader dels med anledning av den svenska bidragsskyldigheten i fråga om de för medlemsländerna gemensamma kostnaderna för sammanslutningens sekretariat och dels med avseende på den svenska representationen hos sammanslutningen.

Vad först beträffar de gemensamma kostnaderna, har sammanslutningens budgetkommitté sedermera framlagt förslag till preliminär budget för perioden 1 juli 1960—30 juni 1961, slutande på 1 655 300 schweiziska francs, ävensom förslag till bidragsskala för medlemsländerna. Enligt dessa förslag, som den 28 juli 1960 godkänkts av rådet, uppgår det svenska bidraget till 365 987 schweiziska francs, motsvarande 22,11 % av budgetens totalbelopp. I svenskt mynt utgör detta belopp i runt tal 440 000 kronor. På framställning av sekretariatet har en fjärdedel av bidraget eller omkring 110 000 kronor erlagts under augusti i år. Kostnaden har förskottsvis bestritts från tredje huvudtitelns anslag B 5. Särskilda förhandlingar med främmande makter.

Budgetkommittén kommer under innevarande höst att komplettera sina förslag med ett förslag till tilläggsbudget för samma period. Det är ännu icke möjligt att med någon större grad av säkerhet uttala sig om storleken

av det svenska tilläggsbidrag, som härigenom kan bli påkallat. Rent preliminärt kan dock ett belopp av 100 000 schweiziska francs, d. v. s. omkring 120 000 kronor, anses utgöra en realistisk beräkning.

För nu berörda ändamål torde därför ett förslagsanslag av 560 000 kronor erfordras.

EFTA:s säte har numera förlagts till Genève. Härigenom har det blivit praktiskt omöjligt att låta den ständiga representationen hos EFTA fortsättningsvis ombesörjas av delegationen hos OEEC i Paris. En särskild, till Genève förlagd delegation för ändamålet har med andra ord framstått såsom en nödvändighet, liksom fallet för övrigt är beträffande de andra medlemsländerna i EFTA.

Det löpande arbetet på förverkligandet av EFTA-konventionens målsättningar utgör vidare för utrikesförvaltningen en nytillkommen uppgift av sådan omfattning, i vart fall under de närmaste åren, att den befunnits icke kunna tillfredsställande skötas inom ramen för nuvarande personalresurser.

Mot bakgrunden av det nu sagda har, jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 17 augusti 1960, en tjänsteman i rådsgraden förflyttats till Genève för att såsom chef för en ständig delegation ombesörja representationen hos EFTA. Denne befattningshavares nuvarande tjänst har därvid tillfälligt tagits i anspråk men bör kunna på nytt disponeras för sitt ordinarie ändamål. För delegationschefsposten föreslås inrättandet av en ny tjänst i rådsgraden.

Delegationschefen biträdes av en tjänsteman i förste sekreterargraden, som överflyttats från OEEC-delegationen. Det är därjämte angeläget, att EFTA-delegationen förstärkes med en diplomatisk tjänsteman i reglerad befordringsgång samt att den för skriv- och allmänna administrativa göromål förses med en kontorist, ett kanslibitråde och ett kontorsbiträde.

För närvarande finns i Genève sedan ett antal år den ständiga representationen hos Förenta Nationernas Europakontor (ECE), vilken även ombesörjer våra förbindelser med andra till nämnda stad förlagda internationella organisationer. Mot bakgrund av de omfattande speciella uppgifter, som i inledningsskedet av frihandelssammanslutningens verksamhet kommer att åvila en svensk representation vid EFTA, däribland de långvariga tullförhandlingarna inom ramen för det Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), torde åtminstone till en början en sammanslagning av representationerna vid ECE och vid EFTA inte böra komma i fråga. Då förenämnda tullförhandlingar har avslutats, synes emellertid denna fråga ånyo kunna tagas upp till prövning.

Handläggningen inom utrikesdepartementet av de frågor som har samband med EFTA synes föredragande statsrådet vidare nödvändiggöra inrättandet av en ny tjänst i förstesekreterargraden.

Såsom redan anförts har EFTA-delegationen i Genève tillförts en tjänsteman i förste sekreterargraden, som tidigare tjänstgjort vid OEEC-delegationen i Paris. Någon däremot svarande personalförflyttning till OEEC-delegationen har icke skett. Nedgången i OEEC-arbetets intensitet, som inträtt

såsom en följd av misslyckandet med försöken att upprätta ett alla OEEC-länder omfattande frihandelsområde samt sex- och sjustatsgruppernas tillkomst, har kommit inskränkningen i OEEC-delegationens personalstyrka att framstå såsom naturlig, åtminstone för närvarande. Å andra sidan har det nyligen igångsatta arbetet på omformning av OEEC till att innefatta Amerikas Förenta Stater och Canada såsom medlemmar tillika med en omprövning av organisationens mandat inneburit en kraftig belastning på kvarvarande personal. Ny förstärkning av delegationen anser statsrådet dock icke böra övervägas, förrän man haft möjlighet att bilda sig en klar uppfattning om den reformerade organisationens verksamhetsgrenar och betydelse för Sverige.

Sammanfattningsvis förordas alltså från och med den 1 januari 1961 inrättande av *dels* en extra ordinarie rådstjänst i lönegrad B 1, *dels* en extra ordinarie tjänst såsom förste sekreterare i lönegrad A 23, *dels* ock två extra ordinarie biträdestjänster i lönegraderna A 9 respektive A 7 ävensom anställning av en diplomatisk tjänsteman i reglerad befordringsgång och ett kontorsbiträde.

Kostnaderna för de nu föreslagna tjänsterna synes böra bestridas från för ifrågavarande ändamål beviljade anslag och anslagsposter. Utgående ersättningar förutses böra anpassas efter dem, som tillkommer personal i motsvarande tjänsteställning och placering. För ändamålet torde erfordras ett medgivande att överskrida anslagsposter till icke-ordinarie personal för budgetåret 1960/61 med högst 50 000 kronor.

Sedermera har till utskottet under hand överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad, av kabinetssekreteraren undertecknad *promemoria* av följande innehåll:

I en promemoria den 17 november 1960 har EFTA:s generalsekreterare meddelat, att så omfattande ändringar i den preliminära budgeten visat sig erforderliga att sekretariatet ansett det nödvändigt att utarbeta ett förslag till reviderad budget för 1960/61.

Enligt de nya beräkningarna skulle kostnaderna för EFTA under budgetåret 1960/61 uppgå till 2 190 855 schw. frs. För Sverige innebär detta en nettoökning av bidraget från 365 987 schw. frs. såsom anmälts i EFTA-propositionen till 469 487 schw. frs., d. v. s. omkring 563 400 kronor

Dessutom har EFTA-sekretariatet gjort en sammanställning av sådana kostnader som medlemsländer vidkänts för sammanslutningens räkning före ingången av budgetåret 1960/61 och vilka enligt överenskommelse skall bestridas gemensamt. De belopp, som sålunda fastställts, uppgår till 291 367 schw. frs. Härav skulle Sverige svara för 22,11 %, d. v. s. 64 421 schw. frs. eller 77 400 kronor

Förevarande budgetfrågor kommer att behandlas av EFTA:s budgetkommitté den 5 december 1960. Därefter tar rådet ställning till budgetkommitténs förslag. Med all sannolikhet kommer dessa beräkningar att fastställas, dock med reservation för att vissa mindre justeringar kan komma att föreläggas.

Enligt dessa kalkyler skulle för budgetåret 1960/61 ett förslagsanslag till

Bidrag till EFTA å (563 400 + 77 400 =) 640 800 kronor eller i runt tal 641 000 kronor vara erforderligt.

Utskottet. Vad beträffar de administrativa kostnaderna med anledning av den svenska bidragsskyldigheten i fråga om de för medlemsländerna gemensamma utgifterna för sammanslutningens sekretariat ha desamma i den föreliggande propositionen på grundval av en preliminär budget för budgetåret 1960/61 uppskattats till 560 000 kronor. Såsom framgår av förenämnda promemoria ha enligt nya verkställda beräkningar kostnaderna för samma tid uppskattats till rätteligen 563 400 kronor, eller 3 400 kronor mer än vad som föreslagits i propositionen. Härtill kommer ett belopp av 77 400 kronor för kostnader, som medlemsländerna vidkänts före ingången av nämnda budgetår. De sammanlagda kostnaderna skulle alltså utgöra (560 000 + 3 400 + 77 400 =) 640 800 kronor eller, i avrundat tal, 641 000 kronor. Utskottet har ansett, att de sålunda gjorda beräkningarna böra godtagas.

I fråga om den svenska representationen hos sammanslutningen anser utskottet sig på av föredragande statsrådet anförda skäl böra tillstyrka inrättandet av de i propositionen omförmälda nya tjänsterna.

Vad statsrådet i övrigt anført och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Bidrag till Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1960/61 under tredje huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 641 000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för utrikesförvaltningen gällande personalförteckningen som följer av vad i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 28 oktober 1960 anförts;

c) medgiva, att de i avlöningsstaten för utrikesförvaltningen för budgetåret 1960/61 upptagna anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie diplomatisk och konsulär samt administrativ personal må för tillgodoseende av i förenämnda statsrådsprotokoll angivna personalbehov överskridas med högst 50 000 kronor.

Stockholm den 6 december 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Thun, Holmqvist, Pålsson, Jacobsson, Rikard Svensson, Söderberg, Sunne och Herbert Larsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Staxäng, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, fröken Elmén, herr Almgren, fröken Karlsson, herrar Andreasson, Nihlfors, fru Lewén-Eliasson och herr Johansson i Norrköping.